

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.21.725/2011/14.

A Fővárosi Ítéltábla a pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Kecskés Tünde jogtanácsos által képviselt Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága (1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.) I. rendű, dr. Szalka Renáta jogtanácsos által képviselt **Budapesti Fegyház és Börtön** (1108 Budapest, Kozma u. 13.) II. rendű, dr. Monostory Péter jogtanácsos által képviselt Büntetés-végrehajtás Központi Kórháza (2316 Tököl, Ráckevei út 6.) III. rendű alperesek ellen **közigazgatási jogkörben okozott kár megfizetésére kötelezés, stb.** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. május 24-én meghozott 2.P.23.103/2006/112. számú ítélete ellen a felperes 114. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú bíróság a pártfogó ügyvéd díját 9.000 (kilencezer) Ft + áfa összegben állapítja meg, és megkeresi a Fővárosi Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy a pártfogó ügyvédi díjat a benyújtott számla ellenében fizesse ki.

A le nem rótt fellebbezési illeték és a pártfogó ügyvéd díja az államot terheli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A felperes többször módosított keresetében az I. rendű alperessel szemben jogellenes magatartásként arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes a büntetés félbeszakítása iránti kérelmét nem támogatólag terjesztette fel a döntést hozó miniszterhez. Az I. és II. rendű alperessel szemben arra is hivatkozott, hogy az egészségügyi állapotának nem voltak megfelelőek a fogvatartás körülményei, adott alkalommal nem fürödhetett, mert erre engedélye nem volt. A stoma-zsákokról pedig a II. rendű alperes megfelelő rendszerességgel nem gondoskodott. A III. rendű alperessel szemben jogellenes magatartásként jelölte meg, hogy nézete

szerint 2004-ben el kellett volna végezni a rekonstrukciós hasi műtétet, amit akár a III. rendű alperesi kórház is elvégezhetett volna, azonban erre nem került sor. Ezzel okozati összefüggésben pedig arra hivatkozott, hogy olyan egészségi állapotba került, amely már nem fordítható vissza, munkaképesség csökkenése 70 %. Az I-III. rendű alpereseket a Ptk. 349. §-ára és 339. §-ára, illetve személyiségi jogsértésre is utalva 50.000.000 Ft nem vagyoni kár egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni.

Az I. rendű alperes kérte a kereset elutasítását, mivel a büntetés félbeszakítása csak törvényi lehetőség, de semmilyen módon nem biztosítandó kötelezettség, és e témában érdemben nem a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka dönt. Az egészségügyi problémák tekintetében utalt az 5/1998. (III. 6.) IM rendeletben foglaltakra.

A II. rendű alperes azért kérte a kereset elutasítását, mert álláspontja szerint a felperes nem merítette ki a kár elhárítására alkalmas jogorvoslati lehetőségeket. Érdemben azzal védekezett, hogy a felperes elhelyezése vonatkozásában a körletek és az egészségügyi szolgálat közreműködésével a lehetőséghez mérten a legmegfelelőbb megoldást választotta. Így a felperesi elhelyezés tekintetében jogellenes magatartást nem valósított meg. A stoma-zsákok és a tisztálkodás lehetőségét biztosította. A felperes nem tanúsított megfelelő együttműködő magatartást, ezért több alkalommal önkényesen hagyta el a kórházat, utasított vissza műtéteket. Álláspontja azért nem került sor a helyreállító műtét elvégzésére, mivel a felperes a külkórházi operációhoz ragaszkodott.

A III. rendű azért kérte a kereset elutasítását, mert ugyan a felperes a III. rendű alperesnél a büntetései végrehajtása során folyamatosan megjelent különböző betegségek kezelése érdekében, azonban minden esetben a szükséges műtétet visszautasította, kizárólag civil kórházban kívánta megműttetni magát. Így érdemben a műtét nem volt elvégezhető.

A felperes keresete ténybeli alapjaként arra utalt, hogy 1998. februárjában vastagbél kilyukadás után kialakult tályog, valamint hashártyagyulladás miatt operálták meg. A késői posztoperatív szakban fistula alakult ki, ennek műtéti ellátására 1998. szeptember 22-én került sor a nagykanizsai kórházban, ahol resectiót végeztek. Ezt követően rendszeres orvosi kezelés alatt állt, 1999. januárjára rekonstrukciós műtetre előjegyezték. Ezt azonban a korábbi heg gennyesedése okán elvégezni nem tudták. Nem vitatta, hogy több bűncselekmény elkövetése miatt szabadságvesztés büntetésekre ítélték, és ez okból hét büntetés összébüntetésbe foglalása folytán a Pécsi Városi Bíróság hat év és kettő hó fegyházban állapította meg az összébüntetési ítéletet azzal, hogy a feltételes szabadságra nem bocsátható. Tényként adta elő, hogy ezt a büntetést 2002. március 4-én kezdte meg.

Előadása egyértelműen az volt, hogy egészségügyi problémái okán a börtönben ő elsődlegesen beteg ember volt, és csak másodlagosan volt elítélt. Álláspontja szerint kérelmeit, beadványait a I.rendű alperes neve, a Fővárosi Büntetés-

végrehajtási Intézet, illetve a III.rendű alperes nevea nem megfelelően kezelte. Részére a Fővárosi BV Intézetnél nem biztosították az egészségi állapotához igazodó ellátást és tisztasági körülményeket. Ezt meghaladóan nem biztosítottak lehetőséget arra, hogy a sürgőszerű egészségügyi műtétet külső kórházban végezzék el az utókezeléssel egyidejűleg. Ezekből azt a következtetést vonta le, hogy e műtét elmaradása az alperesek magatartásának tudható be, és ezért kérte kárfelelősségük megállapítását. Nem vagyoni kárként utalt arra, hogy ma már ez a helyreállító műtét nem végezhető el, és élete végéig arra kényszerül, hogy a stomasát használva életkörülményeit jelentősen megnehezítve éljen. Ezen egészségkárosodásra személyiségi jogsértésként is utalt.

Az elsőfokú bíróság szakértői bizonyítást folytatott le, és beszerezte az előzményi iratokat. Ezt követően meghozott ítéletével a felperes keresetét mindhárom alperessel szemben elutasította, a pártfogó ügyvéd díját 100.000 Ft + áfa összegben állapította meg. Felhívta a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatalát a szakértői díj kifizetésére azzal, hogy a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli. A le nem rótt eljárási illetékről és szakértői díjról úgy foglalt állást, hogy ez az államot terheli.

Ítéletében kifejtette, hogy a felperes nem bizonyította kártérítési követelése jogalapját egyik alperessel szemben sem. Elöljáróban rögzítette, hogy a Ptk. 349. § (1) bekezdésében megkívánt, a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslat a felperes tekintetében nem volt értelmezhető, hiszen a felperes kárigényét egészségügyi állapotának romlására, hasi műtétjének elmaradására alapította, amely ma már nem végezhető el, és emiatt állapota visszafordíthatatlan. E kár elhárítására alkalmas jogorvoslat pedig nem volt.

Erre tekintettel érdemben vizsgálva a felperesi keresetet, mindhárom alperes vonatkozásában részletes indokolás mellett arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a büntetése végrehajtásának félbeszakításától tette függővé, hogy a rekonstrukciós műtétbe beleegyez-e és ezzel összefüggésben ragaszkodott ahhoz, hogy a műtétjére polgári kórházban, és ne a büntetés-végrehajtás egészségügyi intézményében kerüljön sor. A büntetés félbeszakítására, az azt elbírálni jogosult igazságügyi miniszter nem látott okot, ezért e kérelmeket minden esetben elutasította. Ebből arra vonható következtetés, hogy az I. rendű alperes semmilyen jogellenes magatartást nem tanúsított, mert érdemi döntési helyzetben nem volt. A II. rendű alperes tekintetében az rögzíthető, hogy öt hónapon át - a befogadástól kezdődően - betegszobai elhelyezést nyújtott a felperesnek, ezt követően fizioterápiás körletben helyezte el, majd részére egyszemélyes elhelyezést biztosított megfelelő higiéniai körülmények betartásával, előzetesen pszichológus meghallgatása mellett.

A II. rendű alperes tekintetében az rögzíthető, hogy több esetben kért külső intézménytől egészségügyi konzultációt, és a rendelkezésre álló orvosi adatok, és orvosi szakvélemény alapján azt állapította meg, hogy egészségi állapotának megfelelő kezelését a fogvatartó bv intézet minden esetben biztosította. Az adott

körülmények között a II. rendű alperestől több, jobb ellátás nem volt elvárható. Az alperes a számítógépes rendszer adataival bizonyította, hogy a vényköteles stoma-zsákokat megfelelő rendszerességgel, szükségletnek megfelelően a felperes részére biztosította. Fürdési, tisztálkodási körülményekkel összefüggően a felperes megfelelő hiteltérdemlő bizonyítékkal nem szolgált. E körben külön panaszt az intézetnél nem jelentett be. Ezért sem személyiségi joga, sem egyéb joga nem sérült, így kártérítésre sem ezen, sem egészségkárosodása okán a II. rendű alperessel szemben nem tarthat igényt.

A III. rendű alperes vonatkozásában a szakértői véleményre is utalva azt állapította meg, hogy a kórház a mindenkor ellátási kötelezettségének eleget tett, és nem tanúsított olyan magatartást, mely jogellenes lenne. Ezért a felperesi kereset összecszerúságát már nem vizsgálta.

A felperesi képviselő javára pártfogó ügyvédi díjat állapított meg a végzett munkával arányban.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes élt fellebbezéssel. Fellebbezése teljeskörűen az ítélet megváltoztatására, javára az 50.000.000 Ft kártérítés megfizetésére és mindhárom alperes marasztalására irányult. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban már hangoztatott és részletesen indokolt álláspontját abban a vonatkozásban, hogy vele szemben az I-II-III. rendű alperesek elsődlegesen rabként viszonyultak, nem voltak tekintettel igen súlyos egészségi állapotára, és ez okozta a ma már visszafordíthatatlan egészségkárosodást. Mindebből továbbra is arra következtetett, hogy bekövetkezett egészségromlását az I-II-III. rendű alperesek magatartása okozta. Álláspontját részletesen több írásbeli beadványban is kifejtette.

Az I-II. rendű alperesek az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték, költségre nem tartottak igényt. A III. rendű alperes írásbeli ellenkérelmet nem nyújtott be.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az első fokon megállapított pártfogó ügyvédi díjat és az elsőfokú eljárási illeték és szakértői költség viselése körében hozott döntést leszámítva, nem volt nem fellebbezett rendelkezése, így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét egyéb vonatkozásban bírálta felül (Pp. 228. (4) bekezdés).

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helyesen vont következtetést arra, hogy a felperes követelése az alperesekkel szemben nem alapos.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése kimondja, hogy kártérítési követelés esetén a felperes köteles bizonyítani a kár bekövetkeztét, az ellenérdekű felek károkozó magatartását, jogellenes magatartását, a bekövetkezett kár és a jogellenes magatartás közötti okozati összefüggést, míg az ellenérdekű felek kötelesek igazolni, hogy úgy jártak el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

Jelen esetben nem vitás tény a felperes egészségi állapota. Az sem, hogy az 1998. szeptember 25-i műtétet követően az ún. helyreállító műtét elvégzésére nem került sor. Tény, hogy a vendégnyílás mihamarabbi műtéti zárása, a hasfali sérv megoldása mindenképpen indokolt. Ez a megfelelő, minden általános hasi sebészeti osztállyal és műtéti feltételekkel rendelkező kórházban elvégezhető, elvégzendő eljárásnak tekintendő. Jelenleg azonban a felperesnél tapasztalt nagyfokú elhízás, a tüdőtágulat, a légúti ellenállás zavarával kísért súlyos hörghurut, valamint többrekeszes következményes műtéti sérülés okozása nélkül gyakorlatilag már megoldhatatlan hasfali sérv miatt újabb hasfali, hasüregi műtét már csakis kizárólag életmentő céllal végzendő. A vendégnyílás zárása, és a hasfali sérv megszüntetése elektív jelleggel, műtéti úton magas kockázat miatt már nem végezhető el.

E tényekből kiindulva, így az elsőfokú bíróságnak érdemben abban a kérdésben kellett állástfoglalni, hogy a büntetés-végrehajtás időszakában volt-e mód és lehetőség a helyreállító műtét elvégzésére vagy sem, és ennek elmaradása bármely alperes tevőleges magatartásával vagy mulasztásával okozati összefüggésben állt-e. Az elsőfokú bíróság e körben a bizonyítást teljeskörűen lefolytatta. Egyértelműen megállapította, hogy a felperes a jelzett műtét elvégzését mindenkor a büntetés félbeszakításához kötötte.

Minthogy a büntetés félbeszakítására nem került sor e kérelmeit az illetékes igazságügyi miniszter minden esetben elutasította, így nem volt mód és lehetőség - kérelem híján - e műtétek elvégzésére. Olyan indok pedig, amely a felperes beleegyezése nélkül a műtét elvégzését indikálta volna, nem volt. Mindebből következik, hogy az alperes egészségi állapotának romlásáért az alperesek felelősséggel nem tartoznak. Különösen vonatkozik ez az I. és III. rendű alperesre. Külön vizsgálta az elsőfokú bíróság a II. rendű alperesnél a felperes elhelyezését, és a beszerzett iratokból arra vont következtetést, hogy az intézet saját korlátai között mindent megtett annak érdekében, hogy biztosítsa a felperes megfelelő elhelyezését és részére a tisztálkodási lehetőséget, illetve a stoma-zsákok használatát megoldja. Mindebből helyesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy jogalap hiányában a felperes keresete nem teljesíthető. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárás során a felperes jogi képviselte akként volt biztosítva, hogy a mindvégig kirendelt pártfogó ügyvéd a képviselést a tárgyalásig bezárólag a felperes hozzájárulásával és egyetértése mellett látta el. Kétségtelen, hogy időközben néhány alkalommal más személynek is adott a fellebbezési szakban a felperes meghatalmazást, de ezen a felkért jogi képviselők a meghatalmazásokat érdemben nem terjesztették elő, vagy visszavonták.

Jelen esetben a pártfogó ügyvéd kirendelésére még 2008. előtt került sor. Így a pártfogó ügyvéd díjának megfizetését a bírósági gazdasági hivatal köteles

teljesíteni. A hatályos jogszabályi rendelkezések folytán másodfokú eljárásban a kirendelt védői díj fele állapítható meg, ez jelen esetben három óra időtartam, és ehhez igazodóan az óradíj alapján került meghatározásra - amely a mindenkori költségvetési törvényből ismerhető meg - a 9.000 Ft + áfa másodfokú pártfogó ügyvédi díj. Így ennek megállapítása mellett, utalva arra, hogy az ellenkérelmet előterjesztő I-II. rendű alperesek költséget nem igényeltek, döntött akként a másodfokú bíróság, hogy a

6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) és 14. § alapján a személyes költségmentes felperes által le nem rótt fellebbezési illeték az államot terheli, és ugyancsak az állam viseli a pártfogó ügyvéd díját is.

Budapest, 2012. február 14.

Dr. Tölg-Molnár László s.k.
a tanács elnöke, előadó

Dr. Hőbl Katalin s.k.
bíró

. Madarász Anna s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: